

TÜRKİYE'NİN NABZI

Yaşlılara “tazelenme” üniversitesi

READ IN: English

By Tülay Çetingüleç Eylül 16, 2016

ARTICLE SUMMARY

Türkiye'nin ilk yaşlı üniversitesi Antalya'da öğrenime başladı. Sosyoloji, biyoloji, tıp, tarih, kimya, felsefe, tamir, açılış derslerinin olduğu üniversitede 60 yaş üstü öğrencilerin bilinçsel olarak tazelenmesi sağlanıyor. Geçen yıl 60 olan öğrenci sayısı bu yıl 300'ü aştı.

Türkiye her fırsatta genç nüfusu ile övünen bir ülke. Ancak yaşlanma oranındaki artış yakın gelecekte “gençlik” avantajını ortadan kaldırabilir.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) yayımladığı son yıllık veriyeye göre, “yaşlı” kabul edilen 65 yaş ve üzerindekiilerin toplam nüfus içerisindeki oranı 2014 yılında yüzde 8 iken, 2015 yılında 8.2'ye yükselerek 6 milyon 495 bin kişiye ulaştı. Dünya nüfusu içerisinde “yaşlı” oranı yüzde 8.5. Yani Türkiye pek de genç bir ülke değil. Dünya ortalamasına yakın yaşlı nüfusa sahip. Her ne kadar Monako'daki gibi yüzde 30.4, Japonya'daki gibi yüzde 26.6 ve Almanya'daki gibi yüzde 21.5 oranında yaşlımız bulunmasa da Türkiye “yaşlılıkta” 167 ülke arasında 66. sırada.

Yaşlıların işgücüne katılım oranı ise sadece yüzde 11.5. Demek ki, yaşlıların yüzde 88.5'lik dilimi işgücüne katılmıyor. Bu da “yaşlılara iş verilmediğini” açıkça göstermekte. 65 yaşın üzerine çıkanlar üretim dışı bırakılarak bir anlamda ölümlü beklemeye terk ediliyor. Tabii bu durumda moraller ile birlikte sağlık da hızla bozuluyor.

Genel sağlık durumundan memnun olan yaşlı birey oranı 2014 yılında yüzde 47.5 iken, 2015 yılında yüzde 45.6'ya düştü. Bu da işsiz güçsüz evde oturmanın yaşlılara iyi gelmediğini gösteren bir başka kanıt.

Sorunun giderilmesi ve yaşlıların iş hayatında ve sosyal yaşamda daha aktif olmalarını sağlamak, onları yaşama sıkı sıkıya bağlamak için Antalya'daki Akdeniz Üniversitesi bünyesinde 60 yaş üzerini hedef alan “Tazelenme Üniversitesi” kuruldu. Sosyoloji, psikoloji, biyoloji, teknoloji, kimya, ziraat, eczacılık, tıp, tarih, kimya, felsefe, tamir, yemek pişirme bölüm ve derslerinin olduğu üniversitede 60 yaş üstü öğrencilerin bilinçsel olarak yenilenmesi sağlanıyor. Geçen yılın mayıs ayında 60 öğrenci ile “deneme” amaçlı öğrenime başlayan üniversiteye ilgi patlaması var. Bu yıl öğrenci sayısının şimdiden 300'ü aşması önemli bir yaraya parmak basıldığını göstermekte.

Her ne kadar 65 yaş üzeri yaşlı oranı dünya ortalamasının biraz altında görünse de 60 yaştan itibaren yaşlı nüfus dikkate alındığında Türkiye'nin pek iç açıcı durumda olmadığı görülüyor. Akdeniz Üniversitesi Gerontoloji (Yaşlılık Bilimi) Bölümü Başkanı Prof. Özgür Arun'un iki yıl önce 6. Uluslararası Sosyal ve Uygulamalı Gerontoloji Sempozyumu'nda yaptığı uyarı yaşlılar konusunda alarm zili gibi: “Yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki oranının yüzde 10'u geçmesi toplumun yaşlanmasının bir göstergesidir. Türkiye'de 60 yaş üzeri nüfusun oranı yüzde 13'tür. Son 50 yıldaki nüfus değişimini incelediğimizde toplam nüfusun üç kat arttığı, yaşlı nüfusun ise yedi kat artış gösterdiği tespit edildi. Fransa'nın 115 yılda ya da İsviçre'nin 85 yılda geçirdiği yaşlanma sürecini Türkiye önümüzdeki 15 yıl içerisinde tamamlayacak.”

Aslında Akdeniz Üniversitesi Gerontoloji Bölümü'nün kurucusu olan Prof. Dr. İsmail Tufan da son 16 yıldır devletin tüm kademelerine verdiği brifinglerde bu uyarıyı yapıyor. Sadece uyarı yapmakla kalmıyor, yaşlıları hareketlendirmek için hazırlık da yapıyor. 60 yaş ve üzerindeki öğrencileri kabul eden “Tazelenme Üniversitesi” onun eseri.

Al-Monitor'a konuşan Prof. Dr. İsmail Tufan üniversitede yaşlıların zihinsel, bedensel, ruhsal gelişimlerini tazelenmeyi amaçladıklarına dikkat çekti: “Eğitim programımız 60 yaş ve üzerini hedef alıyor. Öğrenme ile birlikte karşılıklı tartışma ortamı oluşturduk. İnsanlar yaşadığı sürece öğrenir. Yeni bir şey öğrenmek zihinsel, bedensel, ruhsal gelişimi güzelleştirir. Yaşlılarımız hayattan daha fazla zevk alacak ve yaşam kaliteleri artacak. Daha sağlıklı yaşlı kuşağı ortaya çıkarmayı hedefliyoruz.”

“Öğrenmek ilaçtır, şifadır” sözleriyle yeni bir slogan oluşturan Prof. Tufan diğer üniversiteleri de benzer projeleri hayata geçirmeye çağırdı.

Yaşlı üniversitesinde not ve rekabet yok. Amaç sadece öğrenmek. Öğrenim süresi olan dört yılın sonunda yaşlılar kendileriyle ilgili iş kolları dâhil birçok alanda çalışabilecek, hatta yönetici olabilecek.

Prof. İsmail Tufan kendisini ağlatan mektuplardan da söz etti: “Ardahan'dan bir mektup aldım. Hayatı boyunca ziraat mühendisi olmak istediğini, parası olmadığı için ancak ilkokulu bitirebildiğini söyleyen bir vatandaşımız eline geçen her şeyi okuduğunu, hâkim, avukat ve mühendis çocuklar yetiştirdiğini belirterek okulumuza kaydolmak istedi. İzmir'den 82 yaşında bir teyze okula başlamak için başvurdu. Okulumuz parasız. Ders kitaplarını biz veriyoruz. Toplam 26 öğretim görevlisi ders veriyor. Geçen yıl 60 öğrenciyle başlayıp 127 öğrenciyeye ulaştık. Lise ve üniversite mezunu olanlar da var. Resmî olarak üniversitemiz öğretime bu yıl başlıyor. Şu ana kadar başvuranların sayısı 370. Ders yılının başlangıcına kadar 500'ü aşacağını düşünüyoruz.”

Yaşlılar isterse lisanstan sonra yüksek lisans ve doktora dahi yapabilecek. Tüm bölümlerde açılışın altı kredili “zorunlu ders” olarak okutulması dikkat çekiyor. Bu zorunluluk, özellikle yaşlı erkeklerin yemek pişirmeyi bilmemesinden kaynaklanmış. Prof. İsmail Tufan Van'ın Doğubayazıt ilçesinde dört yıl önce tanıştığı yaşlı köylünün kendisine “Avradına gözün gibi bak. 12 çocuğum, onlarca torunum var, ama avradımı kaybettiğimden beri sıcak yemek bulamaz oldum” dediğini, okula başvuran bir Antalyalının da derdini şöyle anlattığını aktardı: “Hanım evden gidince – ki bazen bir ay boyunca yok – dışarıda yediğim kebaplar basurumdan dolayı beni mahvediyor. Gazeteyi okuyunca hemen geldim. Burada sebze pişirmeyi hocalarımdan öğrenirim dedim”.

“Hedefimiz yaşam boyu öğrenme imkânı yaratarak insanımızın yaratıcılığını geliştirmek ve bunun ulusal politikaya dönüşmesini sağlamak” diyen Prof. Tufan, bu amaç için 2000 yılından beri onlarca sorunla mücadele ettikten sonra Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) kararıyla bölümü kurduklarını belirtiyor. Tufan Türkiye'de şu anda 60 yaş üstü nüfus sayısının 11 milyon 600 bine ulaştığını, 2050 yılında bu sayının 30 milyona çıkacağını hatırlatarak yaşlıları hayata bağlayacak projelerin artırılmasını istiyor.

Türkiye'de yaşlılara hizmet götüren bakımevi, hastane ve huzurevi çalışanlarının yaş ortalaması 35-45 arasında. Prof. Tufan'ın dikkat çektiği gibi “Gençlerin diktiği elbiseleri sorgulamadan giyen yaşlı insanlar aktif ve başarılı bir yaşlanma sürecine dâhil olamıyor”. Tazelenme Üniversitesi'nden mezun olanlar deneyim ve birikimlerinin de desteğiyle en azından kendilerine hizmet veren kurumları yönetmeye talip olabilir.

Bu bölümlerde ÜNİVERSİTİ, SENİOR CİTİZENS, ELDERLY, EDUCATION, COOKİNG, ANTALYA, ACADEMİCS bulundu.

Gazeteciliğe 1985 yılında Sabah gazetesinde başladı. Daha sonra Nokta ve Aktüel dergilerinde sosyal ve kültürel olaylara ilişkin habercilik yaptı. Dünya Gazetesi, KANAL 6 ve TGRT'de ekonomi ve parlamento muhabiri ve haber programcısı olarak çalıştı. Bir dönem Parlamento Muhabirleri Derneği Yönetim Kurulu'nda yer aldı. Son olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından 2 kez Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyeliğine seçildi ve 8,5 yıl süreyle bu görevi yürüttü. Sürekli Sarı Basın Kartı sahibi.

NEVER MISS ANOTHER STORY

Haber bültenimize üye olun

e-posta adresi

RECOMMENDED ARTICLES:

TÜRKİYE
Erdoğan'ın istikrarlı otoriterliği

SURİYE
Suriye muhalefeti öğretmen açığını nasıl kapatıyor?

TÜRKİYE
Üniversitenin iflası

TÜRKİYE
Evrin teorisini müfredattan çıkarmak niçin yanlış?

TÜRKİYE
433 sinemacıya “barış” soruşturması

TÜRKİYE
Arap turistlere özel alan